СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 196. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, субота, 23-го серпня 1947. No. 196. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, August 23, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

НОВИЙ РОБІТНИЧИЙ ЗАКОН СТАВ ПРАВОСИЛЬНИМ

Вашингтон, 22 серпня. — Від сьогодні входить в життя закон з назвою „Акт про відносини між Робітниками й Господарями з 1947 року". Він був ухвалений ще 23 червня і його називають звичайно Билом Тефта-Гартлія. Новий закон, який приходить на місце так званого „Закону Вагнера", вводить новий уряд, а це уряд Дорадника при Краєвій Раді Робітничих Відносин і надає йому головну силу в цій Раді. Дорадником іменований Роберт Н. Денгам. Він відповідальний за адміністративний персонал, який складається із 585 людей, і на нім спочиває виконання постанов закону.

Новий закон вводить відповідальність юній перед законом і дає господарям право вносити жалоби проти юній. Дорадник Робітничої Ради має право потягати до правної відповідальности робітників за несправедливі діяння; домагатися відшкодування від юній за зломання контрактів; контролювати доплату юній і підприємців до добродійного фонду; обмежувати дари юній на політичні цілі і дораджувати президентові, коли він має видати заказ юніям виходити на страйк на випадок краєвої конечности. Юнії, на підставі нового закону, мають посилати фінансові звіти до уряду кожного року.

Проти згаданих і інших постанов юнії почали вносити спротиви і скарги до судів, хотячи довести до їх вирішення Найвищим Судом Злучених Держав. Окремо ведеться політична акція за знесення цілого закону Тефта-Гартлія.

ПІДПРИЄМЕЦЬ ДАЄ РОБІТНИКАМ ЧАСТИНУ ПРОДУКЦІЇ.

Ню Йорк, 21 серпня.—Революційний спосіб спонукати робітників до постійної праці придумав Ален В. Рукер, основник Юнії Власників Знаряддя, котрому недавно стейт Ню Йорк відмовив права інкорпорації юнії, закидаючи, що вона фашистська. Він довів до угоди між юнією і підприємством Континентал Пейпер Компані, що має свою фабрику паперу в Риджфілд Парк, у стейті Ню Джерзі на такій підставі, що підприємство дає робітникам процентову участь в зисках в додатку до звичайної робітничої платні. Із загальної вартости продукції робітники дістануть до розподілу між себе 30.51 відсотків. Спосіб розподілу є передбачений у контролі.

ПОМЕР СЕНАТОР БІЛБО.

Ню Орлеанс, 21 серпня. — Сенатор Теодор А. Білбо, який влавився своїми поглядами про супремацію білої раси над чорною і вийшов сенатором при виборах в осені минулого року, помер сьогодні від удару серця в 69 році. Нові вибори відбудуться в листопаді б. р. Проти вибору Білбо внесено протест з його стейту, одначе сенат відложив розглянення протестів, доки Білбо не подужає. Його не заприсяжено як сенатора і він не брав участи в сенатських нарадах, одначе він побирав платню аж до смерти. Незалежно від його суспільних поглядів сенатор Білбо стояв ще під замітом, що він побирав нагороди від вирібників амуніції за приділення їм воєнних контрактів.

МОСКОВСЬКИЙ ПАТРІЯРХ ЗМІНЯЄ ЄПИСКОПІВ В АМЕРИЦІ.

Ню Йорк, 21 серпня. — Служба Релігійних Новинок оприлюднює такі вісті: З наказу московського патріярха Алексія, голова Російської Православної Церкви в Америці, Венямин Федченко, перенесений на становище митрополита в Ризі, в Латвії. Другий по нім достойник цеї церкви, архиєпископ Адам Филиповський, який завідував так званою „Карпато-Рускою Дієцезією" у Филаделфії, дістав доручення обняти православну дієцезію в Буковині, яка давніше належала до Румунії. — Филиповський це син гр. католицького священика з Підкаміння коло Рогатина в передвоєнній Галичині. Він їздив в осені 1946 р. на розмову зі Сталіном до Москви. Згадані перенесення стоять у звязку з прибуттям в Америку представник московського патріярха для переведення злуки Американської Православної Церкви з Москвою.

ВСІ АМЕРИКАНЦІ ЦЕ КОЛИШНІ СКИТАЛЬНИКИ — ТРУМАН.

Вашингтон. — Коли президентові Труманові докоряли за його різні помисли в справі допущення европейських воєнних скитальників до Америки, він сказав, що він це робив з симпатії до них, бо всі американці це колишні скитальники. На пресовій конференції Труман заявив, що він дальше буде підтримувати всі змагання, щоб помогти скитальникам дістатися в Америку.

Бувший урядовець Інтернешенел Рефюджі Орґанізейшен, Артур Л. Алтмейер, який приїхав до Ню Йорку кораблем Де Ґрас з Европи, заявив, що справа европейських скитальників буде наладнана до двох років.

На конференції в Ріо плянують господарські розмови

Петрополіс, Бразилія, 21 серпня. На Міжамериканській Конференції порушено в новій формі господарські справи Америк. Делегати погодилися, щоб для господарських справ скликати конференцію в Буенос Айрес, в Аргентині, в часі між 1 липнем і 31 груднем 1948 р., окремо від Пан-американської Конференції, яка має відбутися в Боготі з початком 1948 р.

Телеграфічні звідомлення з Сантяго, столиці Чіле, кажуть, що палата репрезентантів у парляменті ухвалила законопроєкт з уповажненням для президента, щоб він завісив громадянські вольности і ввів, на випадок потреби, воєнний стан з огляду на кокмуністичні затії і спроби викликання загального страйку.

КАНАДА ПРИСТУПАЄ ДО ОБОРОННОГО ПЛЯНУ АМЕРИК.

Ню Йорк, 22 серпня. (За звідомленнями по радіо). — Канадський уряд оприлюднив в Отаві, що приступає до акції за складення договору про взаємну оборону Америк, як це тепер пропонує Міжамериканська Конференція в Ріо.

МИРОВИЙ ДОГОВІР З ЯПОНІЄЮ ВІДЛОЖЕНИЙ.

Вашингтон. — Всі признаки вказують, що мировий договір з Японією буде відложений до осени 1948 р. На підставі теперішніх плянів мирові переговори між 11 державами, інтересованими в мирі з Японією, мали відбутися у вересні 1947 р. Коли Росія відмовилася взяти участь в переговорах, не діставши права вета, Америка мусіла змінити пляни складення мирового договору.

Сільсько-господарська пятирічка в Англії

Рішучі заходи британського уряду проти господарської крізи.

Лондон, 21 серпня. Продовжувана від закінчення війни економічна кріза Великої Британії заставила уряд поробити цілий ряд рішучих заходів для боротьби з нею. Головні причини крізи добачується насамперед в залежности Англії від закордонної торгівлі та в занедбанні власної, головно сільсько-господарської продукції. У звязку з цим, британський уряд рішив сьогодні перевести сільсько-господарський пятирічний плян, який передбачує збільшення продукції на 20 процентів. Проте, збільшення сільсько-господарської продукції є тільки одним засобом в загальному намаганні британського уряду впорядкувати господарство країни. Робиться відповідні заходи теж в індустрії, головно в гірництві, яке було причиною великої загальної крізи минулої зими. З Вашингтону рівночасно повідомлено, що американсько-британські переговори в справі нової позички поступають вперед і вже готові в найблищому часі успішно закінчитися.

УРЯД ІНДОНЕЗІЇ ВІДКИДАЄ ДОМАГАННЯ ГОЛАНДЦІВ ТА ЗАКЛИКАЄ ДО БОРОТЬБИ.

Батавія, Джава, 21 серпня. Премієр Індонезької республики відповів сьогодні на вчерашнє домагання голандського губернатора, щоб індонезці „провірили своє дотеперішнє становище" та змінили своє відношення до голандців, під загрозою, що голандці продовжуватимуть свою військову акцію. Індонезький премієр відкинув домагання голандців,заявляючи, що індонезці не дадуть себе залякати і продовжуватимуть визвольну боротьбу аж до перемоги. В повідомленнях говориться, що хвилеве примиря обидві сторони використовують для кращої підготовки нової акції.

БАЛКАНСЬКА КОМІСІЯ О.Д. ДОМАГАЄТЬСЯ СКРІПЛЕННЯ.

Атени, Греція, 21 серпня. Балканська Провірочна Підкомісія, що продовжує свою працю в Салоніках в Греції, вислала сьогодні каблеграму до головної Комісії в Ню Йорку, домагаючись висилки більше членів делегації та секретаріяту, з огляду на збільшені завдання та роботу. Советський і польський представники в тій же телеграмі виявили свої застереження проти цего домагання. Після кінцевого советського вета в Раді Безпеки проти іменування пів-постійної Комісії та після заяви, що советський і польський делегати не братимуть дальше участи в роботі теперішньої комісії, завдання якої вони вважають за закінчене, представники Советів і Польщі ще не виявили бажання залишити працю в комісії та виїхати з Балканів.

250,000 ҐРЕЦЬКИХ ВТІКАЧІВ ВІД КОМУНІСТІВ.

Атени, 21 серпня. Грецьке мирне населення масами покидає терени, загрожені нападами комуністичних банд з гір. Загальна кількість втікачів доходить до чверть мільйона і творить нову проблему для грецького уряду, бо їх треба відповідно примістити та забезпечити їм прожиток.

ЖЕРТВОЮ В БОЮ НЕРІВНІМ ЛЯГЛИ.

Варшавський тижневик „Пшекруй" з 8-14 червня подав обширні відомості з боїв советсько-польських військ проти Української Повстанської Армії. Між численними іншими фотографіями з поля битви, подано теж фотографії деяких українських повстанців, що попали в полон під час боїв, подаючи теж їхні прізвища. „Пшекруй" твердить, що здобуто теж магазини зброї УПА. Прізвища подаємо за згаданим тижневиком. Горішний ряд з ліва на право: Михайло Музика, Семко Головатий, Розалія Мінько; долішній ряд: Стах Лещах, Іван Марчак. Остання фотографія — зброя забрана одному з відділів УПА.

СОВЄТСЬКЕ „ВЕТО" ПРОТИ ПРИЙНЯТТЯ ІТАЛІЇ ТА АВСТРІЇ ДО О.Д.

Подання Угорщини, Румунії і Болгарії відкинено більшістю голосів.

Лейк Соксес, Н. Й., 21 серпня. — Советський Союз сьогодні знову скористав в Раді Безпеки зі свого права вета, щоб не допустити до прийняття в члени О.Д. Італії й Австрії, яких сильно піддержували Америка й Британія. На порядку нарад про прийняття в члени були, крім Італії та Австрії, теж подання Угорщини, Румунії і Болгарії, що їх піддержувала тільки Сирія. Голосування виглядало так: Австрія: за прийняттям її в члени висловилися Австралія, Бельгія, Бразилія, Китай, Коломбія, Сирія, Британія і Злучені Держави. Проти—Советський Союз, а Польща та Франція здержалися від голосування. За прийняттям Італії голосували Австралія, Бельгія, Бразилія, Китай, Коломбія, Сирія, Франція, Англія й Америка. Проти був Советський Союз. Польща здержалася. Америка була проти прийняття Мадярщини та Болгарії. Інші країни здержалися. Своє вето проти Італії та Австрії советський представник мотивував тим, що з цими країнами ще не ратифіковано мирового договору, а з Австрією ще не підписано. Представдоговору, а з Австрією ще не підписано.

РЕАКЦІЯ ІТАЛІЇ НА СОВЄТСЬКЕ ВЕТО.

Рим, 21 серпня. — Советське вето проти прийняття Італії до О.Д. викликало сильну реакцію в італійській публичній опінії, що готово закінчитися відставкою уряду премієра де Ґаспарі. Діло в тому, що італійський парлямент недавно ратифікував мировий договір головно в надії, що це допоможе Італії стати членом О.Д., як це обіцяв премієр. Проте, советське вето сильно скріпило праві партії, головно т. зв. Партію Звичайної Людини, даючи їй черговий аргумент проти комуністів.

ГЕН. КЛЕЙ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ В ТРИДЕРЖАВНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Берлін, 21 серпня. — Американський головнокомандуючий в Німеччині, ген Л. Д. Клей, відлетить завтра до Лондону, щоб взяти участь в конференції американського,, британського й французького представників в справі підвищення рівня продукції німецької важкої індустрії в Рурщині. Ген. Клей, що виїде до Лондону разом зі своїм політичним дорадником амбасадором Морфі, заявив, що по його думці конференція не повинна тривати довше трьох-чотирьох днів, з огляду на обмежений порядок нарад. Стверджуючи, що конференція не є нарушенням Потсдамського договору, ген. Клей сподіється, що вона винесе важливі рішення, хоча ще існують деякі неясності щодо становища Франції.

ГОЛАНДІЯ ДІСТАНЕ $195,000,000 ПОЗИЧКИ.

Амстердам, Голандія, 21 серпня. — Голандія дістане від Міжнародного Банку Відбудови й Розвитку 195,000,000 долярів позички. Міністер фінансів сьогодні заявив, що ця позичка не тільки допоможе країні збалансувати цьогорічний бюджет, але й матиме великий вплив на дальший розвиток голандського господарства, головно на підвищення промислової продукції.

РУМУНСЬКІ КОМУНІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ „ПРИКЛАДНОГО ПОКАРАННЯ" Д-РА МАНЮ.

Букарешт, Румунія, 21 серпня. — Румунська комуністична преса почала сильну кампанію проти зарештованого недавно провідника опозиційної Аґрарної Партії д-ра Юлію Маню. Комуністи домагаються „прикладного покарання" д-ра Маню, якого називають „слугою" сенатора Ванденберґа, Дж. Ф. Долеса, сенатора Тефта та бувшого підсекретаря стейту Діна Ачесона в їх протисоветській кампанії.

ПРЕМІЄР РАМАДІЄ ДІСТАВ ЗАЯВУ ДОВІРЯ.

Париж, 21 серпня. — Французький премієр Рамадіє дістав сьогодні в парляменті заяву довіря в справі статуту для Альжиру. Урядовий проєкт перейшов більшістю 312 голосів проти 276. Між противниками були теж члени соціялістичної партії, до якої належить премієр.

НЕВІДОМА ДОЛЯ ЗААРЕШТОВАНИХ СОВЄТАМИ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ.

Суел, Корея, 21 серпня. — Всі заходи американських властей, щоб вияснити справу трьох американських вояків, заарештованих большевиками ще 12 серпня, досі не мали успіху. Доля заарештованих невідома.

ЗРОСТАЄ ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ ТУРЕЦЬКОГО УРЯДУ.

Істамбул, Туреччина, 21 серпня. — Турецька публична опінія щораз більше звертається проти теперішнього уряду премієра Ресепа Пекера. Причини непопулярности уряду є насамперед внутрішньо-політичного порядку. Минулого тижня було аж дві демонстрації проти премієра.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧИ ЗНОВУ З БАЛКАНУ?

Небезпека вибуху нової світової війни далі існує, тому про неї далі так багато говорять і пишуть. Хоч різні офіційні чинники заявляють, що ніхто з тих, що є при владі, такої війни собі не бажає і тому до такої війни не повинно б прийти, бодай в найближчій будуччині, проте, коли брати під увагу, наприклад, Совети, підготовка до війни іде. Та й ця підготовка не була б така важна, як би не міжнародні конфлікти, які існують і далі творяться і можуть довести до чогось грізнішого. Тому що вже здавна звикли вважати Балкан „бочкою пороху", тепер цілком слушно побоюються, що він готов і тим разом „вибухнути" і розпочати новий світовий конфлікт.

Очевидно, що Балкан самий собою не заважив би і його конфлікти не спричинили б війни на світові розміри, як би не його особливо важне стратегічне й політичне значення, витворене колідуючими інтересами великих потуг. Ця колізія інтересів обіймає в першу чергу такі потуги як Росію, Велику Британію та Злучені Держави. З цього боку треба глядіти на це, що тепер діється в самій Греції, як і довкола грецької проблеми на міжнародньому форумі, а теж підходити і до розуміння американської закордонної політики в справі Греції.

На хаос в Греції складаються, цілком природно, своєрідні грецькі обставини, які є трагедією грецького народу, та самі вони не викликали б ніякого военного конфлікту між великими потугами, як би не ця обставина, що цей хаос використовує Москва для своїх власних інтересів. Кремль хоче панувати в Греції в такий самий спосіб, як панує в Польщі, Болгарії, Югославії, Мадярщині, чи Румунії. Він влучив Грецію в орбіту своїх впливів і від цього не відступає, ні не відступить, бо через Грецію має іти дальший советський територіяльний та ідеологічний підбій та ломання сили і впливу англосаського світу.

Що ж буде? Відповідь на це можна вичитати із офіційної заяви вашингтонського уряду, якою він остерігає, що коли Обєднані Держави не забезпечать Грецію перед комуністичною інфільтрацією, то Злучені Держави, разом з іншими, самі візьмуться за це діло. Це, як виясняє преса, має бути першою спробою здійснювання „Доктрини Трумана".

Практично беручи, це буде висилка американських військ до Греції. В такому випадку (а заповідають, що так станеться) це вже була б справа дуже серіозна, бо ж на півночі в Греції є до 20,000 повстанчого війська, піддержуваного Советами, а в Альбанії, чи десь в грецьких горах є про-советський грецький уряд, створений Кремлем на зразок урядів у тих країнах, що стали сателітами Москви.

Совети через своє вето не допускають до ніякої мирної розвязки грецького конфлікту в Обєднаних Державах. Через це вони витворюють таку міжнародню ситуацію, яка стає щораз грізнішою.

В першу чергу: допомога Европі

Промова, яку виголосив секретар стейту Маршал на міжамериканській конференції в Петрополіс в Бразилії, а яку він назвав „Конференцією в Ріо де Жанейро", повинна бути принята з прихильністю не тільки в Америці, але в цілому свободолюбному світі, а зокрема в Европі. Хоч конференція ця призначена для полагоджения між-американських справ, а властиво справи мілітарної забезпеки американської гемісфери, секретар Маршал надав їй своєю промовою ширшого значення, згадавши за речі, які є актуальні в цілому світі, а особливо там, де є диктатури, де нема свободи і пошанування гідности людини. Мимоходом кажучи, щодо цього не все гаразд і на американській землі. Маємо цілий ряд республик в Південній і Середущій Америці, які є під диктатурами та де люди живуть у більшості в примітивних обставинах, в темноті й недостатках. Проте ці диктатури і обставини не можна навіть рівняти з тим, що є нині в Европі.

Згадуючи американські ідеали і свободи, Маршал хотів цілком певно відмітити, що теж і в американській гемісфері не повинно бути місця для ніяких диктатур та що ціла американська земля повинна бути прикладом, як має виглядати мирний і свобідний світ. Одначе властиве його вістря було звернене проти диктатур в Европі, зглядно проти диктаторського центра в Москві. Це вважаємо моральною допомогою поневоленим народам в Европі, навіть сильнішою від цеї частини заяви Маршала, в якій говориться, що заки братися за економічне піднесення країн американської гемісфери, треба спершу поратувати економічно Европу, а до чого Злучені Держави вже себе морально зобовязали і свого слова додержать.

Повторення Маршалом морального зобовязання Злучених Держав зглядом Европи на цього роду конференції є наглядним доказом, що Европа не буде залишена в нужді, а дістане цілком певно повну піддержку в її змаганнях до економічної відбудови. Не тільки це! Вона повинна б дістати піддержку теж і в змаганнях здійснити це, за що Злучені Держави вступили у світову війну. Секретар стейту виразно підкреслив, що Злучені Держави, як і всі інші американські республики, здобули свободу під прапором демократії. Він теж ще раз підкреслив від імені американського уряду, як цю демократію треба розуміти, неначе заявляючи Европі, що це, що там діється у многих країнах, опанованих советським тоталітаризмом, є проти-демократичним.

Ми, американці, казав Маршал, боролись за гідність людини, за такі її права, які їй ніяка влада ніяким законом чи розпорядком відібрати не може. Що ще важніше, казав Маршал, американці визнають принціп, що держави і народи зобовязують ті самі моральні закони, що й звичайну людину, та що й в міжнародних відносинах треба поводитись коректно, чесно, по джентельменськи, дружньо, так, як це буває між культурними людьми.

Маршал зазначив далі, що держави мусять шанувати основні права людини в такий самий спосіб, як вони дбають, щоби були пошановані основні права держави. Я переконаний, казав Маршал, що всі ми згідні щодо цього, що держава існує для людини, а не людина для держави, та що ми ненавидимо всяке обмеження свободи слова людини в цілому світі. Ми, американці, не маємо між собою тайн, казав ще Маршал, а довіряємо сказаному слову і взаїмно себе шануємо та маємо віру, що розвяжемо між собою ті проблеми, що їх принесе час. Таким поведенням даємо добрий приклад цілому світові, як жити і як вирішувати міжнародні проблеми, кінчив Маршал.

Іншими словами представник Злучених Держав змалював на конференції порядки, які повинні заіснувати в демократіях, а яких нема під диктатурами і тоталітаризмами. Це, що він говорив, є звернене в першу і головну чергу проти Кремля та його порядків, щодо цього немає найменшого сумніву.

Моральне відродження — підставою миру

У пятницю минулого тижня президент Труман вислав наново свого особистого амбасадора Мирона С. Тейлора з місією до Ватикану. Це зробив президент всупереч спротивові, складеному протестантськими релігійними організаціями. В оповістці президента про висилку Тейлора до Папи Пія XII. сказано таке:

„На моє прохання Достойний Мирон С. Тейлор їде до Риму як мій особистий представник для дальшої виміни поглядів з Його Святістю, Папою Пієм XII., над проблемами для складення миру на засадах морального світового ладу і для злагодження людських терпінь, які дальше поширені в різних частинах світу. На моє прохання п. Тейлор переведе розмови на подібні теми з іншими провідниками, коли буде в Европі...

„Я хочу дістати конструктивні погляди провідних умів із усіх усюдів з цим наміром, щоб ідея й акція Злучених Держав у світових справах причинилася до створення отого морального світового ладу для миру й забезпеки й добробуту, за який ми й інші Обєднані Держави боролися аж до перемоги в другій світовій війні".

У повище наведених словах можна доглянути, що президент шукає якоїсь моральної точки опертя для переведення далекосяглих американських замислів. Це теж вказує, що мир, опертий на тривалих підставах є предметом політики нашої країни і особистої журби президента.

Про потребу морального від-відродження заговорив у часі, як президент виправляв Мирона Тейлора в Европу з новою чи там відновленою місією, Джозеф Е. Еванс в Вол Стріт Джорнал з вівтірка минулого тижня, під наг. „Моральне відродження". Він твердить, що після свого повороту в Америку по дворічнім перебуванні в Европі він почував себе наче вигнанець. Насамперед вигляд Америки зовсім відмінний від вигляду Европи, бо там майже кожний дім побитий, а в Америці всі будови цілі. Крім цього мова в Америці інша, не лише тому, що вона англійська, але й тому, що її зміст відмінний від змісту европейського. Так напр. відносини в Німеччині виглядають на фантазію, коли хтб освоїться з Америкою. Іванс, вглибившися у цей контраст, приходить до сумніву, чи наша поміч, яку ми подаємо Европі, або щонебудь Европа сама творить при нашій допомозі, може спасти Европу. Він твердить, що розклад Европи дійшов уже так далеко, що їй ніхто не всилі в теперішньому стані помогти.

Цей безвихідний стан Европи представляє автор так: „Ще й тепер европейці не можуть зрозуміти, про що йде справа; ще й тепер, після років терору, за яким пішли літа страхіть; після невимовної втрати в житті і втрати життєвих засобів, мешкань, незаступної краси будівель — навіть ще тепер, серед бездонної нужди на европейському континенті люди ненавидять себе взаємно, ба навіть не хочуть користати з якої небудь нагоди, щоб перемогти цю ненависть і разом співпрацювати...

„Лік, коли загалом лік ще можливий, лежить у моральному відродженні кожної одиниці; у вишуканні особистого рівня, у віднайдені творчої засади, яка єдина зможе дати значення й гідність людському життю. І саме ізза цього я мушу бути противний думці, щоб Европу залишати самій собі. Що більше, я твержу, що моральне відродження так само потрібне Америці, як і Европі і на це я маю повно доказів".

Після такого ствердження автор вказує на ошуства, на злодійства, на молодечі пороки і на інші признаки морального занепаду в Америці. А тому, що наші звязки з Европою є сильніші, ніж загально про це говориться, тому наше моральне відродження є безумовно конечне для відродження Европи. Просто тому, що американська цивілізація є продовженням цивілізації европейської і наоборот. Ми з Америки можемо наповнити наново джерело цивілізації в Европі і так дійти до відбудови світу — оце висновок автора.

Коментуючи твердження Іванса, читач згаданої газети, Оскар В. Кулі, завважує: Відродження людини особисто може прийти лише тоді, коли життя людини буде контрольоване його власними свобідними думками й поступками. Одною з підстав поширення неморальности є застрашування й насилля уряду над людиною. Значить, читач приходить до висновку, що відродження може прийти лише через особисту свободу.

Українська громада в Америці зайнята тепер придумуванням засобів для відбиття большевицьких напастей на наше громадянство і на ввесь український нарід. Даються чути голоси, що уряд повинен приборкати комуністів, а тоді зможемо ми розвинути всесторонну діяльність для допомоги українському народові. Із пригадки Кулія виходить протилежна думка, а це: Викрешімо з себе самих стільки моральної сили, щоб побороти большевицьку деморалізацію серед української громади.

Відповідь імігранта

Через „Свободу" з 19. серпня дійшло до мене „Слово до Імігрантів" о. І. Нагаєвського, надруковане у филаделфійському „Шляху" з 16-го серпня. Тверде і терпке це слово, хоча і в гарну форму воно вбране. Але не це, тільки справедливість заставляє мене дати на нього відповідь.

Найголовніші закиди, пороблені новим українським імігрантам в Америці автором „Слова" зводяться до таких фраз: 1. „Недемократичного поступовання в демократичній країні"; 2. „Пересаджування европейських сварів і крамолів на новий терен". 3. „Ані Америка, ані українська імміграція в Америці не потребують балакунства і пустомельства". 4. „Ви, нові імігранти, хоч часто маєте дипломи в торбі, не ходіть з торбою під пахою, шукаючи місця „відповідної" праці й рівночасно сидите на карку Вашим добродіям, що Вам з патріотизму післали афідевіт..." і т. п.

Я назвав ці закиди „фразами", бо це справді є тільки фрази, які по адресі нових імігрантів чується аж занадто часто з інших джерел. Тільки підхід і висновки інші. Тому, що ці закиди піднесено тепер публично теж в католицькому журналі і священиком, вони заслуговують на те, щоб їх розглянути по пунктам та у світлі фактів.

Автор „Слова" видвигає цілий ряд закидів, з наведеними в горі насамперед, але не дає на них жодних доказів і не наводить жодних фактів, за виїмком того одного, що десь хтось з нових імігрантів мав зажадати винагороди за виступ на якійсь імпрезі.

Автор твердить, що нові імігранти є „правдиві демократи", але „в демократичній країні поступають не по-демократичному". Господь відає, як це розуміти і в чому ця „недемократичність" полягає та проявляється. Сказано, що в „ексклюзивности поглядів", але де, як, в чому діло? Це звязується з „пересаджуванням сварів і крамолів на новий терен", але при чому тут нові імігранти? Нам відомо, що тут існують дві цілком незначні групи, які бовтаються в европейських партійних непорозуміннях, але скільки там є нових імігрантів, двох, чи трьох? А всіх їх в Америці вже є понад пів тисячі. Наскільки мені відомо, справа „пересаджування партійних сварів і крамолів" не стоїть в жодному звязку з новими імігрантами. Навпаки, її вперто намагаються імпортувати тут власне деякі старі імігранти, тоді як маса нових імігрантів, з їх організацією „Самодопомоги" включно, не тільки не втручається в ці справи, але їх цілком отверто осуджує і їх всіляко поборює. Інше діло, як там мається справа серед нової української еміграції в Европі, але тут йде про нову імміграцію в Америці. Кожному з нас відомий факт, що один з нових імігрантів вмішаний у виступи одної групи і один другої, але це в додатку, виходило б, не „імігранти", тільки „репатріянти". Отже двох, хай десятьох, але при чому тут „нова імміграція"?

Найбільш нeсправедливий закид автора „Слова" по адресі нових імігрантів це твердження, що вони „з течками під пахою шукають „відповідної" праці" та „сидять на карку своїм добродіям, які з патріотизму післали їм афідевіт". І тут навіть не зроблено виїмку, навіть не додано слова „деякі", а прямо „ви, нові імігранти". Жодних прикладів, жодних фактів, тільки твердження. Тимчасом у „Свободі" з 16-го серпня в статті „Нова українська імміграція в Америці працює і організується" читаємо зроблене на підставі одержаних організацією „Самодопомога" анкет твердження, що ціла маса нової української імміграції в Америці в своїх щонайменше 90 відсотках працює..." Теж на тему „торби під

(Докінчення на 3 стор.).

ПЕТРО ХОРОЛ

Права застережені.

НА ТЕРНОВИХ ДОРОГАХ СОВЄТСЬКИХ

10)

Помічник підійшов до упавшого, спокійно і повільно перезарядив свій карабін, униз, у траву вистрілив. Коли вони пішли геть, я наблизився до забитого, правим оком була невелика дірка, але потилицю розірвано. У калюжі крові лежала деформована рожево червона маса мозгу. Друга калюжа крови була нижче поясниці. У вечорі їх тут же закопали. Плакали їх жінки. Тихо було того вечора у таборі.

У хвостанях Котласу та Архангельска працювали такі ж як ми виселенці. Частина з них спроваджувана Північною Двиною дерево до Архангельска, де його вантажили на іноземні пароплави. З Архангельска до нас доходили вістки через втікачів, що прямували на південь. Від нас втікали до Архангельска в надії заховатись на чужому пороплаві. Багато мріяли про втечу за кордон, куди — байдуже.

Одного разу чотири втікачі з Архангельску розповіли, що під час вантаження англійського пароплава на ньому заховалося трьох.

Їх найшли й, вивівши за місто, розстріляли. Одного з них Степана Вітряка з Ззапоріжжя я знав з Вологодської вязниці.

За кілька днів знову прибула група розповіла, що на іншому знайшли двох. Один з них тут же зарізався приготованою на всякий випадок бритвою, а другого жорстоко побили. Розказували, що групам й поодинці складали листи урядам, організаціям робітників, інтелігенції, духівництву і ховали їх між деревами на пароплавах. У них вони оповідали про себе, про те, як заготовляють дерево, просили допомоги, просили не купувати рясно политого сльозами й кровю дерева. На очищених від кори колодах, на дошках, вязні робили написи власною кровю. Але світ лишався глухим, сліпим.

Не вся наша охорона була до нас жорстокою. Дехто розмовляв з нами, співчував, ділився новинами. Через них з Архангельську у лісну далечінь доходили до нас неясні, але радісні вістки: деякі фірми в далекому світі відмовлялись кулувати зрубане нами дерево.

Вістка, що з Архангельського порту іноземний пароплав вийшов ненавантажений тому, що його екіпаж відмовився брати дерево, прийнята була всім населенням табору, як безпомилкова, хоч може ще й далека ознака зміни нашого становища на ліпше. Прибулих заставляли повторювати щойно розказане. Надходили нові слухачі й кожний хотів чути розповідь на власні уші. Вони, ці вісники, були найдорожчими гостями. Довго після того обговорювали й переказували цю подію. До переказаного добавляли кожний своє і табором попливли найрізноманітніші, але радісні чутки. Чекали, що відкись, зза-моря прийде, мусить прийти, нам порятунок.

Нестача харчів і тяжка праця робили своє. Поруч з нашим лубяним селом виростав цвинтар з новенькими сосновими хрестами, що дня поширюючись. На де-яких викарбовували прізвиска похованих, але більшість була без жодних написів, ховаючи на віки своєю мовчазністю імена тих, над ким стояли. Тут лягали хлібороби і лікарі, робітники й учителі, всі, хто потрапив у ці мовчазні простори, перед розмірами й суорістю яких людина здавалась безсилою, губилася.

Вирок „куркульство приречене й буде ліквідоване" виконувався з невблаганою, жорстокою плянoмірністю. Спочатку вмирали старші, а за ними — молодші й зовсім молоді. З Припяті й Десни, Дніпра й Бугу, з Кубані й Дону, — всіх ховала чужа, непривітна, віками незаймана, холодна земля. Випадки самогубства були звичайним явищем. Нікого вони не дивували і ніхто на них не звертав уваги, кожний чекав свого кінця.

Через півтора місяця я заховав свою матір, а двома тижнями пізніше — й батька.

Я більше не мав за кого турбуватись, лишився самітним.

Жити стало нецікаво, життя — зайве. Я виправдував самогубців і не бачив іншого виходу.

У памяті ставали слова Молотова на 18 зізді ВКП(б) про нас, але тоді ми не йняли віри. Він казав, що при колективізації сільського господарства заважатимуть куркулі, підкуркульники, рештки недобитої буржуазії. Він поділяв їх на категорії економічної й політичної буржуазії, що не погоджувалась з політикою комуністичної партії. Він нараховував 5½ мільйонів „приречених" родин.

Ще у вязниці заступник начальника Вологодського ГПУ — Конічев казав, що того року вислано 18½ мільйонів людей.

Пляни 18-го Партійного зізду виконувались неухильно.

(Дальше буде).

З таємниць модерної медицини

(„Зрадив" д-р Кібзей).

Лікарі це такі люди, що лікують хворих. Вони часто лікують рани на тілі, але при цьому ще більше розятрують рани в кишенях. Але це вже такий світ, що добро зі злом обнялись. В основному лікарям, як і священикам, скрізь виявляється велику пошану. Священики намагаються рятувати душу, а лікарі тіло й хоча одні й другі часом роблять це безуспішно, проте велика пошана їм таки належиться. Як священики мають таємниці, що їх почули від людей на сповіді, так і лікарі мають таємниці, що їх побачили в людському організмі під час операції. Розповідей лікаря слухається часом, як казки, як історії з тисяча і одної ночі, головно тоді, як їх оповідає д-р Кібзей.

Ви знаєте д-ра Кібзея? Якби не знали, його всі люди знають. Це той сам, що написав грубу книжку „Український Лікар" та що є контрольором У. Н. С. Д-р Кібзей має до діла з варіятами, очевидно як „дак", а не, як контрольор — мушу додати, аби не було яких непорозумінь. При цій нагоді треба теж заперечити деякі поширені поголоски про д-ра Кібзея, як наприклад та, що його книжка, мовляв, в недугах не помагає. Це не відповідає правді і є докази, що навпаки, помагає. Це твердять навіть найблищі приятелі „дака", наприклад один, якого хронічно болить спина. Він привязує собі власне до спини оправлену в тверді окладинки книжку д-ра Кібзея і каже, що тоді може цілком добре гнути спину. Отже помагає. Щодо поголосок про те, як д-р Кібзей купив фарму і там „вертів" за нафтою, то це вже до теми не належить. Тут передам тільки розповідь „дака", як то він вертить сверликом в людських мозках, шукаючи розуму. Він твердить, що тут часто, як і у випадку з нафтою, вертиться намарно, з тою тільки різницею, що до того він вже не потребує доплачувати. Але без жарту.

Агенція Асошиейтед Прес подала дня 20-го серпня таку новинку: Сьогодні суперінтендент д-р В. Н. Келлер повідомив про складну операцію мозку на 13 умово хворих у Вестерн Вашингтон Стейт Госпитал. Складною „масовою" операцією при допомозі нової „супер-орбітал" техніки, керував д-р Волтер Фріман, професор неврології на Джорджтавн університеті. Д-р Келлер твердить, що це була перша „супер-орбітальна" операція (понад очима) умово хворих і він вважає, що бодай 10 з усіх 13 оперованих виздоровіють.

Коментуючи це повідомлення д-р Кібзей оповідає інтересні випадки зі своєї практики в госпиталю біля Дітройту. Лікування умово хворих про допомозі операцій мозку це цілком нова метода, яка не має ще свого виправдання щодо часу. Її застосовується насамперед до тих хворих, що виявляють „активний щал" — фурію, дручи на собі одяг, знищуючи довкруги себе все, що можна знищити, кидаючись на інших і т. п. Операція цілком проста, але її може переводити тільки вправний спеціяліст.

Людський мозок складається зі злучених двох „поздовжних" частин. Наука усталила майже з точністю, які прояви людського організму і людини взагалі від яких частин мозку залежні. Це, що вважається розумом, памяттю та інтелігенцією взагалі, має свій осідок — скажімо образово — в передній (чоловій) частині 2 поздовжних половин мозку. Від задньої, потиличної, частини мозку залежать вже більше всілякі фізіологічні функції. Умова недуга має свої причини часто у викликаній різними причинами невідповідній пропорції функціонування мозку. Лікарський ніж тут може допомогти.

Операцію мозку умово хворих переводиться цілком просто. Без окремого „засиплювання" хворого і знечуливши тільки скіру, як от при вириванні зуба, проверчується діру в черепі дещо вище вуха. Відповідним приладом лікар тільки перерізує одну і другу поздовжні половині мозку на дві части, відділюючи чолову частину від потиличної. Це все і не робиться жодних інших „поправок" в самому мозку. При операції треба дуже вважати, аби не прорізати артерії, бо тоді пацієнтові було б — як кажуть — гуд бай. Мозок — каже д-р Кібзей — це наче брила масла. Перерізати його ножем, він з часом знову „сходиться", але тоді в людини все зачинається „від початку".

Д-р Кібзей оповідає конкретний приклад з одною жінкою, що подвійно шаліла: як жінка і як умово хвора. Їй теж зроблено операцію мозку, перерізуючи його на дві частини. Пацієнтка після операції насамперед здорово собі поспала. Опісля прокидається й цілком нічого не тільки не памятає, але взагалі не знає і не вміє. Її треба „вчити" все від початку, як їсти, як і куди йти, прямо як новонароджену дитину, хоча говорить. З часом, як мозок починає в голові „сходитися", пацієнтка починає собі теж повільно дещо пригадувати, людей і речі. В цьому конкретному випадку пацієнтка цілком перестала „шаліти", хоча ще й не можна було назвати її нормальною. Але д-р Кібзей твердить, що в поодиноких випадках пацієнти виздоровили до тої міри, що могли нормально працювати. Але, якт сказано, метода лікування божевілля при допомозі операції мозку, це цілком модерна метода і вона має ще великі можливості розвитку і вдосконалення.

Верченням в людських мозках, сверликом і своїми оповіданнями, „дак" Кібзей віддає тепер всю свою увагу, цілком закинувши верчення за нафтою.

За залізною заслоною

СЕЛО ОБДИРАЮТЬ.

(УБІ). Крім різних контингентів, держзакупок і поставок для армії, українські селяни в Советах мусять давати також хліб (грошей уряд не потребує) на будову розваленого мосту, лагодження школи, чи читальні „клубу", або на будову нового клубу, якщо його в селі немає, і т. д. Збирають хліб на це так само „добровільно". Роблять це прикріплені до села з району, а часом і вояки. При тому відбуваються всякі надужиття. Прикладом того може бути село Гнилички, Новосільського району, Тернопільської области. Село здало хліб на закуп будівельного матеріялу у держави. Голова сільради відвозив той хліб (збіжжя) в район, щоби звідти дістати обіцяні матеріяли. По дорозі йому все те конфіскувала міліція, не зважаючи но різні довідки і заяви голови сільради. На запитання, чому так зробили, голова райвиконкоу відповів: „Збирайте ще раз!" м

„ЩАСЛИВІ" КОЛГОСПНИКИ В УКРАЇНІ.

(УБІ). Львів — станція, 5 липня 1947 р. Всюди повно обдертих, брудних людей. У почекальні, на перонах і на майдані перед станцією сидять вони на клунках із барабoлею, чи іншими продуктами.

Хто ці люди? Це ті, яких „визволив" СССР; це ті, яким дав СССР рівні права, право на землю...

На станцію вїжджає військовий потяг. Він неначе облитий людьми, що поначіплялись на нього. На дахах також усі „місця" — і „плацкартні" і „неплацкартні" заняті. Поїзд затримується. З гасасом та криками вилазять із вагонів та злазять із дахів пасажири. Кожен із них однаково обдертий і брудний. Багато замість одежі, позакутувані в старі мішки. На ногах валянки, або просто голі ноги, обкутані онучами. Лиця бліді й запалі, очі світяться хворобливим блиском. Є тут старі дідусі, згорблені тягарем прожитих літ. Вони, замість бути забезпеченими на старість і спокійно сидіти на місці, мусять самі дбати про хліб насущний. Хіба подасть хтось кавальчик старому? Ні! Треба самому дбати, бо інакше довелося би з голоду помирати.

Біля одного вагона зчиняється гамір. Це інвалід „великої вітчизняної" війни, підштовхнутий юрбою, упав з вагона додолу і розбив собі лоба. Його підіймають люди і передають до рук міліції. Він стоїть, обтирає закривавлене обличчя, а в голові у нього — не треба бути глибоким психологом, щоб вичитати — гіркі думки клубками:

— „Так! Довоювався! Захищав „родіну"... Ха-ха! Родіну! Цих партійних горлорізів, що знущаються з бідного народу, цих захищав, і яка ж дяка за це: ані шматка хліба не дадуть!... Ходив у военкомат просити підмоги. Замість того — дали медаль. Ходив до райвиконкому — звідти викинули, як пса непотрібного... Ті самі, за яких він кров свою пролив, окалічів навіки... Але що тут зробиш?.."

І засмучений тяжкими думками інвалід пошкутильгав далі.

По селах Галичини двері в хатах майже не зачиняються: одні за одними йдуть та ідуть „щасливі" колхозники з тамтого боку просити допомоги. Ходять і молоді, і старі, а часом і старі з малими дітьми.

Під тином купа сміття. Коло неї поропається четверо маленьких, майже голих, дітей і дві жінки. Вибирають обгризки хліба та лушпиння з картоплі — все старанно складають у торбу. Назбиравши по селах картоплі та деяких інших поживних продуктів, повертаються колгоспники назад. На станціях їх немилосердно ганяє залізниче. НКВД, продукти реквізує — „боряться, мовляв, із паскарством". В одному вагоні жінка не хоче дати випрошеної з такими муками милостині. Вона навколішках благає залишити їй трохи картоплі, бо діти голодні — найменше вже померло з голоду, а ще двоє підуть його слідами, якщо вона їм нічого не привезе... НКВ-дисти на ніщо не зважають. Один тягне мішка, другий відпихає жінку. Жінка з розпукою впала на мішок — не пускає. Тоді один копає її чоботом в обличчя. Все лице жінці заливається кровю, і мішок — у руках „героїв"... Того жаху не витримує один пасажир — молодий хлопець:

— Ви — падлюки, ви матір свою бєте, ви гірші від фашистів! — вибухає він вулканом непідробленого людського гніву.

Посіпаки миттю кидаються на нього і заарештовують за... антидержавну пропаганду. Разом із ним відпроваджують і вперту жінку... Поїзд рушає, жінка не своїм голосом кричить: вона не хоче, вона не може в тюрму, бо вдома ж — діти... голодні! Хто ж ними заопікується? Завіщо її ведуть?... Ніхто не слухає. Поїзд відїхав...

І все це повторяється всюди. Одні приїжджають, другі, випросивши трохи тієї милостини, відїздять. Обкутані драними мішками, в пошматованих постолах, із блідими обличчями та з глибоко запалими очима...

Дивись, ВКП(б), на своїх щасливих колгоспників у створеному тобою „раю"!..

ОРГАНІЗАЦІЯ КООПЕРАЦІЇ В СССР.

(УБІ). Мережа кооперації в СССР в післявоєнний час перетворилась на кольпортажні кіоски сільських споживчих товариств (ССТ). Основне завдання советської кооперації — обіцяти населенню товари широкого вжитку і заготовляти від населення („добровільно" закуповувати) сільсько-господарські продукти.

До квітня 1947 року не знайшлося на терені советської займанщини такого кооперативу, який мав би на продаж щось інше, крім соли, пудри, одеколону, порошків чистити зуби та... конституції СССР „Положення" про вибори та портретів большевицьких вождів. Час-до-часу можна ще побачити (не купити) такі товари, призначені для суб партактиву, як нафта, консерви та інші товари УНРР-и. В дуже рідких випадках можна купити (і то не купити, а виміняти на яйця) шкарпетки або носову хусточку.

В кожному районі існує райбаза та райспоживспілка, які мають численний персонал службовців і час-до-часу включаються в ББ.

Кооперація в СССР має характер виключно пропагандивний. Служить вона для присцішення з виконанням і „перевиконанням" пляну 4-ої пятирічки. Це значить: стягати з народу все для держави, а народові дати красномовні обіцянки.

Всі ССТ, райспоживспілки та обласні споживчі спілки організуються так, що голів і управу призначає НКВД із „старших братів", заслужених у боротьбі з повстанцями, та воєнних інвалідів. Для форми відбувають і вибори кооперативних органів, але — лише для форми...

НОВИЙ СПОСІБ ОБСЛУГУВАННЯ ПОМАРАНЧ. — У місцевості Вінтер Гейвен, на Флориді, відбувається Помаранчевий Фестивал. Комітет придумав оцей спосіб для запрезентовання збору помаранч. На образку бачите такі „брескви": Королівну Несі Стилі і її товаришки з почоту.

Пояснення про шкільну допомогу для ветеранів

Ветеранська Адміністрація пояснює в формі відповідей на 10 питань цілу підставу, на якій оперта доплата уряду до шкільної освіти ветеранів.

Ці відповіди подають такі інформації:

Доплата на школу триває один календарський рік, а крім того ще на такий час, як виносив час служби ветерана при війську у війні (тобто від 16 вересня 1940 р. аж до урядового покінчення війни). Разом такий час не може перевищати чотирьох календарових років.

Вибір школи: Ветеран може йти до любої йому, одначе урядом одобреної школи, як його приймуть.

Оплата за книжки: Уряд платить за всі книжки і за шкільний виряд, який потрібний ветеранові до науки, а так само і за саму науку, одначе не вище як $500 річно зо один курс.

Допомога на утримання: Ветеран, що не має нікого на утриманні, дістає на свій прожиток по $65 місячно, а як хто має кого на утриманні, то $90 місячно. Перший чек приходить найдальше впродовж 30 днів, одначе ніколи не платять грошей наперед.

Зміна науки: Ветеран може перейти з одного курсу на інший, одначе мусить мати дозвіл. Студент може вступити до середньої школи („гайскул"), а може теж побирати науку лише в деяких годинах („парт-тайм").

Платна праця під час науки: Ветеран може йти на заробітки на повний денний час, або лише на частину дня, коли ходить до школи, одначе так, щоб його заробіток і федеральний додаток на утримання не переходив $175 місячно, як що він самотний, а не вище $200, коли має когось на утриманні. Коли заробляє більше, тоді додаток буде відповідно знижений.

Злі поступки в науці: Коли ветеранові йде в школі важко, він може дістати помічника, щоб йому помагав при науці. Одначе треба виказати, що це йому в науці помагає.

Наука в кількох школах одночасно: Ветеран може ходити на різні курси до двох шкіл водночас, одначе лише тоді, коли в одній школі нема бажаних курсів і коли ці курси йому потрібні для покінчення бажаного предмету.

Приватна наука: На науку в приватних учителів уряд не дає ветеранові допомоги.

Відповідь імігранта

(Докінчення зі стор. 2-гої)

пахою" та „відповідної праці" там сказно: „І працює, не оглядаючись на свою професію, чи на свої можливості. Виконують кожну роботу, яка їм трапиться, щоб чесно заробити собі на прожиток і в більшості на допомогу своїм друзям, які залишились ще в европейській долині сліз і горя". Це твердження базоване на фактах, про які кожний може переконатися. Звичайно, теж між новою іміграцією може трапитися один, чи другий, який більше, чи менше заслужив на видвигнені в „Слові" закиди, але при чому тут нова іміграція, чому ці рішучо виїмкові відемні випадки генералізуються та причіплюється цілій новій еміграції? Ми розуміємо, як це робиться з виразно ворожих джерел, але в якій цілі підхоплюється ці підшепти і сплетні та робиться з них „проблему" на сторінках національної преси?

Звичайно, ніхто не буде твердити, що нові імігранти це самі святі. Вони ж такі самі люди, як і усі інші, зі своїми добрими і негативними прикметами. В усіх нас, яких лиха доля під час останньої воєнної завірюхи вирвала з Рідної Землі і яких сьогодні прийняв та зразу ж по-батьківськи пригорнув незрівняний Дядько Сем, залишилось ще чимало всіляких пересудів, ми ще теж не мали часу і можности пізнати до самого споду нові обставини й нове життя, але ж чи це не було теж долею всіх, яким американська свобода не усміхалась від самої колиски? В більшості з нас, якщо не в усіх, ще заки ми вступили на цю тричі благословенну, бо вільну землю, була тверда постанова не тільки респектувати всі писані і неписані закони, але й всеціло прийняти за свій спосіб американського життя та його разом з усіми творити і збагачувати новими цінностями. Наші сьогоднішні ще недотягнення, якщо такі є, можна якщо не виправдати, то бодай розуміти. Але ми переконані, що пройде недовгий час і тоді не буде ані „вас", ані „нас", а тільки будеми ми, американські українці, вільні і повновартісні члени великої американської нації.

Гнат Бордун.

Адвокатський цирк у Голивуді

До Голивуду поїхала конгресова підкомісія праці з Вашингтону, щоб зрозуміти, про що йде справа, коли там раз-у-раз вибухають „юрисдикційні" страйки. У середу 19 серпня переслухував конгресмен Карол Бернс трьох віцепрезидентів Американської Федерації Праці. Йому асистував адвокат-дорадник Ирвинг Мек Кен. Свідком асистував адвокат Джозеф Падві. Коли Мек Кен хотів щось довідатися від свідків, тоді їхній аквокат, тобто Падві, сказав: „Ви вживаєте тактики Ґештапа!". Не втерпів обиди Мек Кен і кинувся на Падвія з кулаками. Напад був такий сильний, що Падві впав на долівку. Приявні свідки й публика — а було їх 200 осіб — розігнали обох борців. Після різних перепалок вони відкликали закиди і, як виглядає, справа покінчилася.

Про так звані „юрисдикційні страйки" між юніями приналежними до Американської Федерації Праці в самім Голивуді виписують найрізнородніші дива. Йде коротко про те, хто яку роботу має виконати. У фільмовій індустрії в Голивуді заробляють великі гроші продюсери й актори. Зовсім зрозуміле, що й технічні робітники собі хочуть щось з того дістати. Отже такі робітники зорганізували не менше, як 52 юній у фільмових студіях і так поділили між собою роботу, що пересічна платня „простого" робітника за місяць квітень виносила тижнево $96.28, коли в інших підприємствах в місяці травні вона винесла лише $48.46, як про це сповіщає Бюро Робітничої Статистики з Вашингтону.

Як взірець „юрисдикційного права" юній, подає Каспар Монаган з синдикату Гаверда-Скрипса таке:

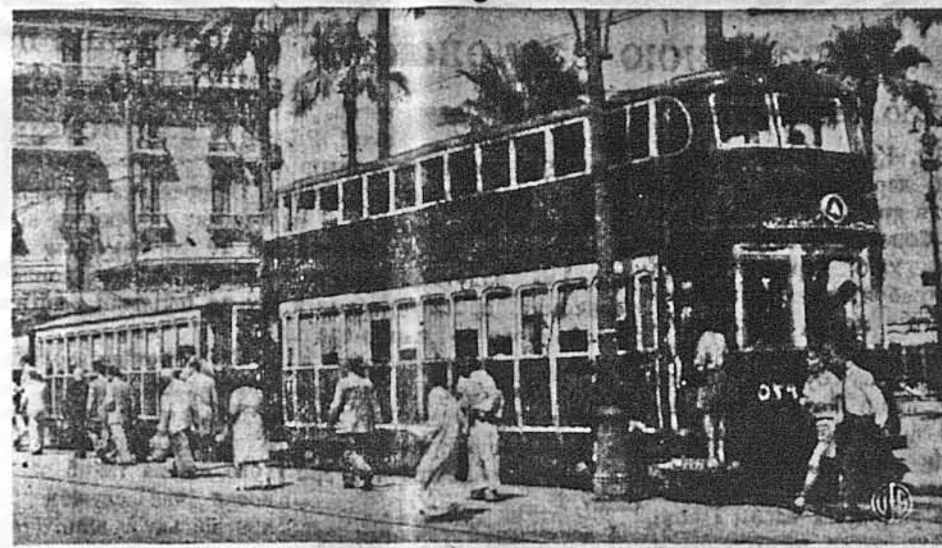
Під час накручування фільми завважав артистичний директор, що акторка має бліді плечі. Перериває накручування, кличе характеризаторку, яка підмальовує артисток і прохає її, щоб вона помалювала сильніше плече, але щоб спішила, бо час минає, а всім робітникам, що ждуть на підмалювання плечей артистки, треба платити платню за страчений час. Приходить жінка, що підмальовує артисток, приглядається плечам і завважує: „Це до мене не належить. Я маю підмалювати лише від голови аж до шиї, де починається Адамове яблоко, а інші части тіла належать до робітниці з іншої юнії".

Другий взірець „юрисдикції" голивудського робітника: Накручують фільму мовчазну, тобто таку, при котрій нема слів. Для такої фільми є відповідні електричні світла. Кличуть електротехніка, щоб пустив електрику. Приходить робітник, довідується, що це мовчазна фільма, а не звукова, й каже: „До цього є інший робітник з іншої юнії. Я не можу цього зробити, бо вибухне юрисдикційний страйк юнії, яка має оту роботу, що ви кажете мені робити".

Фільмові підприємці, які мають до діла з такими „юрисдикціями" мовчать, щоб не було гірше. Одначе адвокати не мали часу привикнути до такої „юрисдикції", й тому хотіли пологодити справу швидше.

РАДІО.

Вунсакет, Ровд Айленд. В четвер 28. серпня б. р. говоритиме до американців про українські справи о. Василь Тремба, парох з Вунсакет, зі стації W. W. O. N. (1290) від години 8.30 до 9. вечером.

„НАЗАДНИЦЬКЕ" МІСТО В ЄГИПТІ, ПОДІБНЕ ДО НЮ ЙОРКУ... — Ця картина представляє нові, модерні стріткари в місті Александрії, в Єгипті. Тому, що в стріткарах рахують за їзду одного пястра, що рівнається сумі американського „нікля", себто пять центам, кажуть, що під тим оглядом Александрія така сама „назадницька" як Ню Йорк, де теж рахують пять центів за їзду.

МОСКВА ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ РОЗМОВ ТРЬОХ ПОТУГ.

Вашингтон, 21. серпня. — Департамент стейту оприлюднює, що Москва внесла протест до Злучених Держав і до Великої Британії проти намічено конференції згаданих обох держав і Франції над відбудовою Німеччини. Москва твердить, що це поломання постанов з Подсдаму. Уряд Злучених Держав стоїть на своїм пляні, щоб конференція над цією справою почалася в означеному дні, тобто 22. серпня, в Лондоні.

Вашингтон вніс до Москви поновний протест проти загарбування Советами китайського порту Дайрен і зажадав його отворення для американських кораблів.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

9938. Стасишин Івана з с. Установа, Лісько, від Бачинський Осипа.

9939. Банько Михайла і Миколи з с. Дубрівка, Ніско, від Мартина Івана.

9940. Семчишин Олекси, Параски, Марії і Теклі з с. Розгадів, Зборів, від Семчишин Степана.

9941. Гонтарек Анни з села [illegible] щак Степана з с. Копань від Гонтарек Марії.

9942. Майорчак Івана і Василя з с. Янчин, Перемишляни, від Майорчак Михайла.

9943 Шміґель Анни і Григорія, Іванчук Ярослава від Коцай Миколи з с. Березовиця Мала, Тернопіль.

9944. Косован Розалії з с. Мартинів Новий, Рогатин, від Дранута Івана.

9945. Гевчук Пилипа з села Горниця, Скалат, від Чорній Анни.

9946. Хрущ Петра, Шандра Дмитра і Еви (Штука) з села Мокре, Сянік, від Хрущ Анни (Шандра).

9947. Костенко Анни з села Черпелиці, Городенка, від Михайлюк Анни (Житний).

9948. Гевко Михайла з села Камянок, Підволочиська, від Яцків Василя.

9949. Іваськевич Івана, Катерини і Марії з с. Галич, Підгаюці, від Іваськевич Івана.

9951. Чіп Тимка з с. Винники, Сокаль, від Загорода Олекси.

9952. Іваницький Микити з с. Любомля, Волинь, від Булавка Уляни Афони.

9953. До знакомих від Вань Романа з Лежайська, Ярослав.

9954. Пелех Івана з с. Собятин, Ярослав від о. Ціховляс Василя.

9955. Бабан Володимира від Онуферко Софії зі Станиславова.

9956. Валіх Катерини від Курчій Михайла з с. Торговиця, Товмач.

9957. Гук Пилипа з с. Верхрат, Рава Руська, від Вахнянин Лесі, молодої пяністки з великим концертовим репертуаром. Вона теж просить знакомих о афідевіт.

9959. Бейба Герій з с. Брониця, Дрогобич, від Бейба Мирона.

9960 Заяць Петра з с. Стру[illegible], від Тернопільський Володимира.

9961. Дудишин Миколи з с. Демидів, Стрий, від Богун Анни (Тітик).

9962. Загребна Ірени з с. Вишків, Рогатин, від Данилів Наталки.

9963. До знакомех від Ключовський Прокопа з с. Космач, Коломия.

9964. Федьків Насті з с. Заболотинці, Жидачів, від Федьків Миколи.

9965. Василівка Стаха з с. Манастир Ліп., Дрогобич, від Шевчук Меланії (Луцик).

9966. Кутянський Семена з с. Острівець Піль., Лехман Анни (Кутянська), Новіцька Юлії від Кутянська Марії (Костюк).

9967. Гладиш Антона і Евстахії з Бережан від Гладиш Ореста.

9968. Чельняк Софії з с. Яворник Рус., від Чельняк Григорія з с. Лукавиця, Лісько.

9969. Дембіцький зі Стільська від Стойко Івана.

9970. Макар Агафії з с. Ласківки, Дрогобич, від Валюх Анатоля.

9971. Мричко Дмитра, Мельниченко (Кучер) з с. Баворів від Заблоцький Володимира.

9972. Оринчак Миколи з с. Головецьке Дол., від Майдан Романа.

9973. Байкинич Миколи з с. Березки від Байкинич Володимира.

9974. Медвідь Христини з с. Куляви, Жовква, від Медвідь Івана.

9975. Теодорович від Теодорович Михайла.

9976. Волошин Антоніни з с. Терява Вол., Сянік, від Романець Михайла.

9977. Грегорович Анни (Даткун) з с. Шляхтинці, Тернопіль, від Копаниця Магдалини (Даткун).

9978. Іваничко Пазі і Анни від Іваничко Михайла з с. Гошівчик, Сянік.

9979. Іванус Михайла, Катерини, Еви і Анни з с. Гійче, Рава Руська, від Іванус Анни.

9980. Трач Дмитра з с. Плесківці, Тернопіль, від Януш Петра.

9981. Кукура Йосифа і Марії (Стецько) з с. Ніжанковичі, Перемишль, від Кукура Володимира.

9982. Петрик Миколи, Романяк Михайла з с. Щавник, Новий Санч, від Петрик Катерини.

9983. Меґаль Віктора і Марти з Винник від Костюк Анни.

9984. Каштанюк Івана від Каштанюк Теофілі (Дмитерко).

9985. Хабурський Данила від Лукавецька Ольга, дочки о. Хабурського.

9986. Козій Катерини з с. Олешичі, Тишанів, Хіма з с. Футори від Козій Соні.

9987. Цишіл Катерини, Суха Емілії і Марії (Павлові) з с. Тирява Сільна, Сянік, від Гамуляк Анни.

9988. Бевз Юстини з с. Грушів від Грицай Теодора.

9989. Козловська Емілії (Мушковська) від Баляс Степанії (Григоріїв).

9990. Майор Миколи з села Середнє, Сянік, від Майор Дмитра.

9991. Кандя Петра з с. Чішки, Золочів, від Шпирко Евдокії (Савчинець).

9992. Мельник Методія, Каратчев Івана від Гарасим Зубко Антонович з с. Симошин Одеса.

9993. Переузник Миколи з с. Вереміївка, Полтава, від Кононенко Григорія.

9994 Небронь Олександри. Романишин Михайла від Турунь Василя з с. Бедин.

По інформації писати до:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 10. серпня 1947 року померла

МАТРОНА (ДАЦКО) КРИВЕЦЬ

довголітна членкиця Тов. ім. Е. Коновальця, відділ 238 У. Н. С., в Бостон, Масс.

Покійна приступила до Союзу в 1922 р. коли основувався тут відділ. Полишила в смутку мужа Матвія, сина Петра, невістку Селму і двоє внуків, котрі є в Союзі. В похороні взяли участь члени відділу, родина і знакомі. Похоронено на українськім цвинтарі на Мавнт Говп. В. І. П.
М. Давискиба.

Дня 1. серпня 1947 року помер у 60. році життя

СТЕФАН ГАЛАН,

довголітний член Бр. св. Стефана, від. 221, У. Н. Союзу в Шікаґо, Илл.

Покійний походив з села Устя, пов. Николаїв. Полишив у смутку жену, 6 синів і 4 дочки.

Похорон відбувся 4. серпня при участи родини, знакомих і членів від. 221, відпроваджено з української греко-кат. церкви на укр. цвинтар св. Николая.
В. Й. П.
Т. Шпікула, секр.

Дня 10. серпня 1947 року помер

СЕМЕН ЛУЗЕЦКІ,

довголітний член Бр. Сош. св. Духа, від. 237 У. Н. Союзу, в Честер, Па.

Покійний походив з села Дубляни, пов. Самбір, Зах. Україна.

Полишив у смутку жену Еву і двоє дітей пасерби, Стефана і Стефку і одного брата. Похорон відбувся у четвер 14 серпня при участи громадян, членів Бр. і знайомих до укр прав. церкви св. Марії при 3 і Ворт вулиця, а відтак на місце спочинку на Ловн Кробт Семетери. В. Й. П.
Гр. Стеців, секр.

ТАРЗАН, ч. 1670. Зброя під рукою.

Відсунувши Джену набік, малпочоловік відбив дикого пса.

Тоді велетенський Зорг рушив наперед і...

..зо зручністю, виробленою століттями, наставив свій убивчий тризуб, ждучи на нагоду.

Нагло Тарзан, зрозумівши небезпеку, вхопив гаркаючого пса і жбурнув його на свого противника.